

Tıpkı Ameliyatı Sizin Yapmanız Gibi; Fotoğrafı da Makine Çekmez, Siz Çekersiniz!

Prof. Dr. Hakan Tuna
Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi
Beyin ve Sinir Cerrahisi Anabilim Dalı

Görüşmeyi yapan ve derleyen: Dr. Eyüp Bayatlı (GNK-YK)

Beyin cerrahisi çevrelerinde kafa tabanları ameliyatları kadar fotoğrafçılığa duyduğu derin tutku ile adından söz ettiren Prof. Dr. Hakan Tuna'ya bizi kabul ettiği için bir kez daha teşekkür ederek başlamak isterim. Fotoğrafçılık üzerine konuşmak üzere karar almışken önce memleketin hâliyle başlayan sohbetimiz ameliyatlar, seyahat, yeme içme, ilginç anılar ve daha birçok konuyu içine alan, bitmesini istemediğimiz bir görüşmeye dönüştü.

Hocam sizleri kısaca
taniyabilir miyiz lütfen?

Kayseri Lisesi ve ardından 1994'de Cerrah Paşa Tıp Fakültesinden mezun oldum. Beyin ve sinir cerrahisi eğitimime ilk girdiğim TUS'da birinci tercih olarak kliniğim Ankara Üniversitesi Nöroşirurji Anabilim Dalı'nda başladım ve hâlen aynı kliniğin öğretim üyesi olarak çalışmalarım devam etmekteyim. Başta vasküler ve tümör vakaları olmak üzere kraniyal ameliyatlar temel ilgi alanımı oluşturuyor.

Ne zamandan beri fotoğrafçılık?

Fotoğraf makinası ile ilk tanışmam 1975 yıllarına kadar gider; babamın yurtdışından getirdiği “Yashica” marka makineyi arada sırada elime alır fotoğraf çekmeye çalışırdım. Ancak o zamanlarda bu olaylar film edinme, tab ettirme gibi birçok nedene bağlı olarak oldukça maliyetli ve zahmetli işlerdi. O zamanlarda fotoğraf

çekmek özel anlar dışında pek gündeme gelmezdi. Lisede 110'luk makine denilen fotoğraf makinemi aldım ve bununla başladım diyebilirim. Asistanlığımın son yılına kadar maalesef fotoğrafçılıkla ilgilenen zaman bulamadım. Ancak o yıl, Amerika'dan epey ciddi bir meblağ karşılığında 2 megapikselli dijital bir Sony makine aldım. Fotoğrafçılığa tam anlamıyla zaman ayırabildiğim zaman doçentlik sonrasında günümüze dek uzanan dönemdir. “Özellikli” olarak nitelendirebileceğim ilk makinem, ikinci el alabildiğim Canon 5d mark II idi.

Neden fotoğrafçılık?

Öncelikle tek başınıza yapabildiğiniz bir aktivite. Fotoğrafçılıkta ekip olarak çalışmak da olası ancak şart değildir. Ben kendi adıma tek olarak uğraşmayı daha çok seviyorum çünkü bu sürecin ürüne dönüşmesi örneğin bir manzara çekiminde ışığın belirli bir konuma gelmesi veya gölgenin istenilen boyuta ulaşması sabırla beklemeyi ve uğraşmayı gerektirir. Yanınızda bulunabilecek başka kişilerin bu anlamda yeterli zamanı ve sabrı olmaması veya tam tersi olası durumlar süreci zorlaştırabilir. Fotoğrafçılık benim için kendimle baş başa kalabildiğim; çok sevdiğim gezme ve yeme içme için bana ayrıca

“

Fotoğrafçılık benim için kendimle baş başa kalabildiğim; çok sevdiğim gezme ve yeme içme için bana ayrıca gerekçe yaratan; farklı bölge, kültür ve insanları tanımak adına fırsat sağlayan bir alan

”

gerekçe yaratan; farklı bölge, kültür ve insanları tanımak adına fırsat sağlayan bir alan. Ayrıca fotoğrafçılık, mesleğin stresinden bir miktar uzaklaşmak, zihni boşaltmak adına oldukça önemli bir imkân sağlıyor.

Fotoğrafçılıktaki uzmanlık alanınız veya en çok çekmeyi sevdiğiniz fotoğraflar hangileri?

?

Fotoğrafçılıkta her zaman ulaşabileceğiniz çekebileceğiniz kareler olduğu gibi özel anlarda yakalayabileceğiniz fotoğraflar da vardır. Babam eski bir havacı asker olduğundan başta savaş uçaklarına karşı özel bir ilgim vardı. Askeri uçakları çekmek prosedürel açıdan önemli

zorlukları beraberinde taşır. Bu açıdan Anadolu Kartalı tatbikatları gibi yurtiçi ve yurtdışı özel uçak gösterilerini takip etmek ve o etkinliklerde yerinizi almanız yapılabileceklerin başında gelir. Bu ilgim beraberinde kuş fotoğrafçılığı (ornito) merakımı da tetikledi. Ankara'da kuşların göç yolu üzerinde bulunan dünyadaki sayılı yerlerden biri olan Gölbaşı bu hususta çok önemli bir kuş gözlem merkezi. Ancak asıl, en çok keyif aldığım alan manzara (landscape) fotoğrafçılığı diyebilirim. Gökyüzü (Samanyolu) fotoğrafçılığı da şu anda olmazsa olmaz, adeta tutkum hâline gelmiş durumda. Bugün 14 Ocak, 17 Ocaktan itibaren Samanyolu'nun merkezi tekrar görünmeye başlayacak ve o tarihlere yönelik planlamalarımı yaptım, sabırsızlıkla bekliyorum.

“ Fotoğrafçılık tıpkı ameliyat öncesi gibi ciddi planlamayı gerektiren bir süreçtir. ”

Konu açılmışken, Samanyolu fotoğrafçılığı için nereye gideceksiniz Hocam?

?

Bu hususta ışık kirliliğinin olmaması en büyük kriterdir. Ankara çevresi için Haymana'nın güneyi; Tuz Gölü; Bolu Seben; Kastamonu Pınarbaşı; Konya Kulu; Konya Cihanbeyli Kuşça köyü ve daha birçok lokasyon tercih edilebilir.

Manzara fotoğrafçılığı demişken, bugüne dek fotoğraf çekmekten en çok keyif aldığınız bölge neresidir?

?

Bolkar Dağlarında Medetsiz Tepenin eteklerinde, yaklaşık 2.600 m yükseklikte yer alan Çiniğöl var. Orada Samanyolu fotoğrafları çektim. Bu alanda Türkiye'de en çok keyif aldığım lokasyon diyebilirim.

Fotoğrafçılığa ne kadar zaman ayırabiliyorsunuz?

?

Fotoğrafçılık tıpkı ameliyat öncesi gibi ciddi planlamayı gerektiren bir süreçtir. Çekmeyi planladığınız fotoğrafa yönelik ışık, zaman, lokasyon, öğeler ve çekime yönelik ekipman seçimi gibi birçok konuda hazırlanmak gereklidir. Bu açıdan çok emek ve zaman gerektiren ancak bir o kadar da keyifli bir uğraş.

Nöroşirürjiyen olmakla iyi fotoğraf çekmeyi nasıl ilişkilendirebilirsiniz?

?

Nöroşirürjide olaylara geniş açıyla bakmayı öğrendik; yani sadece tümörün boyutu veya yerleşimi değil hastanın yaşı, beklentisi, sizin imkânlarınız, olası alternatifler gibi birçok konuyu aynı anda hesaba katıp değerlendirmeniz gerekir. Bunun fotoğrafçılığa yansması da çok daha detaylı bakıp tedbirli olmak ve tüm olasılıkları hesaba katmak şeklinde oluyor. Öte yandan nöroşirürji bana okumayı ve kaliteli yayınları okuma alışkanlığını kazandırdı. Fotoğrafçılık konusunda da okuyarak, bu işi usulünce, doğru yöntem ve şekilde yapmama, kendimi geliştirmeme yardımcı oldu.

“

“Keşke ben çekseydim” dediğim fotoğraf bana göre iyi fotoğraftır.

”

Hakan Tuna

Hakan Tuna

“

Nöroşirurji bana okumayı ve kaliteli yayınları okuma alışkanlığını kazandırdı. Fotoğrafçılık konusunda da okuyarak, bu işi usulünce, doğru yöntem ve şekilde yapmama, kendimi geliştirmeme yardımcı oldu.

“Okuyarak keman çalınmaz”; mutlaka pratiğe dökmek için sık sık deklanşöre basmak gerekir.

”

Hakan Tuna

Sizce “iyi fotoğraf” nedir?
Başkasının çektiği bir fotoğrafı
nasıl değerlendiriyorsunuz?

?

Mesela manzara fotoğraflarını konuşacak olursak; bir manzara fotoğrafı ben oradaymışım hissinin bana yaşatıyorsa, beni alıp oraya götürebiliyorsa bu iyi fotoğraftır. Ayrıca bu çok komplike çekilmiş, kimsenin göremeyeceği bir açı veya tekniği gerektirmez; oldukça basit de olabilir. Biraz esprili bir yaklaşımla da “keşke ben çekseydim” dediğim fotoğraf bana göre iyi fotoğraftır.

“ Şu an 53 yaşındayım;
hayatımda ölümden
korktuğum tek an
oydu diyebilirim. ”

Fotoğraf kadrajınızı nasıl
yapılandırırsınız? Mesela manzara
fotoğraflarında olmazsa olmazınız
var mıdır?

?

Aslında yoktur diyebilirim. Bu alanda ölçeklendirmek maksadıyla kimi fotoğrafçılar insan, araba, çadır ve ağaç gibi öğeleri barındırmaya özen gösterir ancak benim için şart değildir.

Eminim birçok anınız vardır
ancak bugüne dek fotoğraf
çekerken unutmadığınız, bizimle
paylaşmak isteyeceğiniz ilginç bir
anınız var mıdır?

?

Olmaz mı; bir yaz mevsiminde fotoğraf çekmek üzere Mersin taraflarında Gezende kanyonuna gittim. Orası eskiden Göksu nehrinin aktığı, Gezende barajının faaliyete girmesi ile su yükünün epey azaldığı; kaya oluşumlarının çok etkileyici olduğu bir kanyon. İstedğim fotoğrafa yö-

Hakan Tuna

nelik uygun açığı ararken gözüm keştiğim bir tepeye zorlukla tırmandım. Ancak o sırada üzerinde bulunduğum, Çarşak denilen parçalanarak ufalanmış taşlarla örtülü yamaç aşağı doğru kaymaya başladı. Bu yamacın aşağısında yaklaşık 20m derinlikte bir boşluk vardı. O anda yüzükoyun yatarak elimdeki tripoddan destek alarak son anda ancak 3-4m kala tutunabildim. Ayrıca her yukarı tırmanmaya çalışmam biraz daha aşağı sürüklenmeme neden oluyordu. Şu an 53 yaşındayım; hayatımda ölümden korktuğum tek an oydu diyebilirim.

Fotoğraf düzenleme konusunda ne düşünüyorsunuz? Çekilmiş bir fotoğrafın ışık, kontrast, doygunluk gibi ayarları ile oynamak kabul edilebilir midir?

?

Bu alanla ilk ilgilenmeye başladığımda bu düzenleme konusuna çok karşıydım. Bir gün Fransa'da Notre Dame Katedrali'nin kendimce beğendiğim bir fotoğrafını çektim. Daha sonra fotoğrafçılık konusunda eğitim veren Serge Ramelli isimli fotoğrafçının aynı katedrale ait fotoğrafı nasıl çekip ve bazı düzenleme programları ile nasıl düzenlediğini görüp bu konunun uygulamaya açık olduğunu ve kabul edilebilir olduğunu düşünmeye başladım. Bugün gördüğümüz neredeyse tüm fotoğraflar, videolar, filmler işlenmiş durumda; görsel olan bir sanatı daha alımlı ve göze hitap eden ürünler

sunmaya yönelik şekillendirmektedir. Ben de bir ölçüye kadar bu tür programları kullanmaya başladım. Bence buradaki önemli husus, hangi düzeyde nasıl bir düzenleme yaptığınızı izleyiciye bildirmeniz gerektiğidir.

Kaç fotoğraf çekip kaçını beğeniyorsunuz?

?

Bu biraz ne çektiğinize bağlı; ancak genel olarak çektiğim fotoğrafların %3-5'ini beğeniyorum. Bunun üzerindeki oranları pek gerçekçi bulmuyorum.

"İyi fotoğraf" çekmeye yönelik Genç nöroşirürjiyenlerle paylaşmak istediğiniz püf noktalar veya önerileriniz var mıdır?

?

Fotoğrafçılık zaman gerektiren pahalı bir uğraş. Bu konudaki isteklerinden emin olmadan başlangıçta en iyi ekipmanı edinmelerine gerek olmadığı kanaatindeyim. Hatta ucuz ikinci el bir makine ile başlamak bana göre idealdir. Makine tabi ki önemli ancak lens daha da önemli; bunun için konuyla ilgili yol aldıkça acele etmeden doğru adımları atmalarını öneririm. Okumak her konuda olduğu gibi fotoğrafçılıkta da ilerlemenin en doğru yolu ancak "okuyarak keman çalınmaz"; mutlaka pratiğe dökmek için sık sık deklanşöre basmak gerekir.